

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Hyrdebrev for fasten 1938. — «Kunstens martyrium». — Tre kanonisasjoner denne påske. — Til St. Olavs redaksjon. — Benediktinerklostret i København. — † Søster M. Stanislaw. — Katolsk kirkekonert i Oslo? — Bibelen i alle katolske hjem. — Utdannelsesfondet kaller. — Søster Hulda. — Et anonymt spørsmål. — Herhjemme. — - og derute.

Hyrdebrev for fasten 1938.

Jacob Mangers,

ved Guds barmhjertighet og den Apostoliske Stols velvilje

Apostolisk vikar for Oslo Vikariat

biskop av Selja,

til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende

hilsen og velsignelse i Herren!

Høitelskede i Herren.

I begynnelsen av denne fastetid vil jeg tale til dere om det hellige messeoffer. Det er jo messeofferet som er vår hellige Kirkes største skatt, det centrale i vårt religiøse liv, sjelen i vår gudstjeneste og vår gudsdyrkelse. Den som har forstått messeofferets innerste grunn og vesen og som med presten frembærer det i det rette sinnelag er knyttet til Gud og Kirken med så sterke bånd at ingen makt formår å skille ham fra dem.

Derfor mener jeg, som deres alles hyrde og far, å oppfylle en viktig og kjær plikt mot dere alle ved å forklare for dere dette hellige offers vesen og gi dere en kort veiledning*) til å ta del i det med det rette sinnelag, det rette offersinn.

Vi vil be vår himelske mor, jomfru Maria, å opnå oss av Gud den samme forståelse og det samme sinnelag som hun hadde da hun stod under korset

hvor hennes guddommelige sønn ofret seg for verdens frelse.

I.

Korsofferet alene er det absolutte offer. Ved det er menneskeslektens forløsning en gang for alle fullbyrdet og fullendt. Al syndsforlatelse, al nåde, alle offer, både i den Gamle og i den Nye Pakt, øser al sin kraft ene og alene fra den uendelige, avsluttede fortjenesteskatt som Kristus har erhvervet ved sitt blodige offer på korset. Dette er et fundamentalt dogme i kristendommen, som både katolikker og protestanter er helt enige om.

Derav følger ingeniunde at messeofferet er overflødig eller at — som nogen påstår — den katolske lære om messeofferet på nogen måte miskjenner korsofferets absolutte fullkommenhet, for det er ikke noget totalt forskjellig sideoffer og føier ikke nogen nye verdier til korsofferet. Nei messeofferet er i sitt vesen ett med korsofferet og øser al sin kraft av korsofferet, hvis uendelige verd ikke kan

*) en del tanker er tatt fra den tyske forfatter I. Klug.

bli øket eller minket med en iota.

Den protestantiske opfatning at kristendommen ikke mere skal ha noget virkelig offer efter at korsofferet er fullbyrdet står i strid både med selve religionens vesen og med Kristi klare ord og hele den kristelige tradisjon. Liksom det overhodet ikke kan gis nogen egentlig religion uten offer, som er den mest fullkomne form for gudsdyrkelse, slik kan kristendommen, den absolutt sanne religion, ikke tenkes uten et virkelig offer som øser av korsofferet og stadig på nytt frembæres. Som verdensoffer tilhører korsofferet alle verdens religioner, ikke alene efter at det er fullbragt men også før, med tilbakevirkende kraft. Men de kristne må også ha et stadig eller stedse varende offer, ellers vilde de mangle den mest fullkomne form for gudsdyrkelsen, og deres gudstjeneste vilde være mindre fullkommen enn jødernes og hedningenes.

Men det er selvfølgelig klart at messeofferet må stå i et totalt avhengighetsforhold til korsofferet. Korsofferet har fylt Guds uendelige nådebeholder helt til randen, messeofferet øser av den for å meddele til de enkelte. Korsofferet har skapt de objektive verdier, messeofferet setter disse verdier i omløp. Messeofferet betyr altså ikke nogen stigning av korsofferets uendelige verdi, men kun den offermessige utdeling og tilegning av disse verdier.

Men herav følger at messeofferet er langt mere enn en ren minnefeiring av korsofferet. Vi må nemlig skjelve mellom objektiv og subjektiv forløsning. Den objektive forløsning er den som blev fullbyrdet og beseglet ved Kristi offerdød på Golgata. Men nu kommer alt an på at enhver får forbinnelse med dette ene store offer og kan sikre sig dets frukter, for derav avhenger de enkelte menneskers frelse. Dette kaller vi den subjektive eller personlige forløsning.

Kristi offer på Golgata må bli vårt offer. Vi må bli ett med det guddommelige offerlam, så vi kan virkeliggjøre hans offersinn i oss og hans livsoffer kan bli vårt livsoffer. Med andre ord vi må kunne ta del i offeret på Golgata og derfor må det under en eller annen form vedvare helt til verdens ende, så alle tiders mennesker kan bli delaktige i forløsningens nåde og velsignelse. Og dette skjer i det hellige messeoffer, som derfor med rette kalles det evige eller stedse varende Golgata.

Nu blir det også innlysende at messeofferet ikke alene er berettiget ved siden av korsofferet, men aldeles nødvendig for at de enkelte subjektivt kan tilegne sig korsofferets uendelige skatt. Messeofferet er nemlig intet annet enn den offermessige

verdiomsetning av det eneste absolutte offer, korsofferet. Messeofferet er altså med andre ord, den offermessige fremstilling og anskueliggjøring, anvendelse og tilegning av selve korsofferet gjennom alle tider helt til verdens ende.

*

Men så blir spørsmålet: Har da Gud virkelig villet at korsofferet stadig skulde fornyes på ublodig måte? Og på det spørsmål må vi svare ubetinget: ja. Det fremgår med al mulig klarhet av den Hellige Skrift. Messeofferet er tydelig forutsagt i det Gamle Testament og faktisk blitt innstiftet og anordnet av Kristus selv i den Nye Pakt.

Hos profeten Malakias, 1 kapitel, 11 og 12 vers, finner vi denne merkverdige spådom: «Jeg har ikke behag i dere, sier Herren, hærskares Gud, og jeg har ingen lyst til offergaver fra deres hånd. For fra solens oppgang til dens nedgang skal mitt navn bli stort blandt folkene og på hvert sted skal det ofres (brennes røkelse) for mitt navn og frembæres et rent matoffer, for mitt navn skal bli stort blandt folkene, sier hærskares herre».

Profeten forutsier her at de jødiske offer helt skal bli avskaffet og bli erstattet med et nytt rent (ublodig) matoffer i den messianske tid. Med dette nye rene offer kan kun messeofferet være ment og ikke direkte selve korsofferet. For det kan ikke kalles matoffer og det blev kun frembåret én gang og på ett sted og blandt ett folk. Men disse ord passer ordrett på messeofferet: det er universelt hvad sted og tid angår og utbredt blandt alle folk. Det er et virkelig matoffer og har også den innere kraft til å forherlige Guds navn over hele verden, den innbyrdes renhet og hellighet selv om den frembærende prest er uverdigg, for Kristus er ikke bare messens offergave, men tillike messens egentlige offerfest og presten ved alteret foretter bare i hans navn. Enten er altså denne profeti ikke gått i oppfyllelse og er isåfall verdiløs eller den forutsier virkelig den katolske Kirkes messeoffer.

Det Nye Testament lærer uttrykkelig at Kristus er prest efter Melkisedeks vis (Heb. 5, 4—6), yppersteprest efter Melkisedeks vis til evig tid (Heb. 6, 20). Men Bibelen forteller om at Melkisedek har frembåret et ublodig matoffer, nemlig brød og vin. Kristus kan altså kun være prest efter Melkisedeks vis, når han også frembærer et ublodig matoffer. Derav følger at Kristus er prest efter Melkisedeks vis, ikke når han frembærer sitt korsoffer, men når han frembærer sitt ublodige natverdoffer, sitt kjøtt og blod under brødets og vinens skikkelser.

Faktisk har Kristus selv innstiftet og anordnet feiringen av det ublodige offer som vi kaller messeoffer. Aftenen før sin lidelse, etter at han hadde spist påskelammet med sine apostler, velsignet han brød og vin som han rakte dem med klare, utvetydige ord: «Et og drikk, det er mitt legem og det er mitt blod». Og så gav han dem budet: «Gjør dette til minne om mig». Herren har talt så enkelt og så klart: «Det er mitt legem, det er mitt blod» at det ikke kan forbli nogen tvil om at han har gitt apostlene sitt sanne legem å ete og sitt sanne blod å drikke under brødets og vinens skikkelser. Men ikke alene det. Han har tilføiet betydningsfulle ord: «Dette er mitt legem som hengis for dere». «Dette er mitt blod som blir utgydt for dere og for mange til forlatelse for syndene». Av disse ord fremgår at Herren alt ved natverden var offerlam, fordi han vilde ofre sig og det er hans offervilje som er offerets avgjørende element her som på korset.

Herren har altså ved den siste natverd frembåret et virkelig offer med henblikk på det forestående korsoffer og villet at dette offer også i fremtiden skulde frembæres for alltid å levendegjøre korsofferet, eller som apostlen Paulus uttrykker sig «forkynne Herrens død til han kommer». (1 Kor. 16, 26). Det er hovedsakelig i messeofferet og dets offermåltid at Kristi død på korset eller korsofferet blir til personlig soning for oss, som Han selv har sagt det forut: «Det brød som jeg vil gi er mitt kjøtt for verdens liv». (Joh. 6,22).

Herrens ord er klare og hans bud er uttrykkelig: «Gjør dette til minne om mig». Det han selv hadde foretatt i nærvær av sine apostler, det skulde de gjøre efter ham. Men Herren har foretatt en virkelig offerhandling og et virkelig offermåltid: han har velsignet brød og vin og han har fremstillet sin egen død ved å forvandle brødet og vinen til sitt legem og blod, som han så gav apostlene å ete og å drikke. Og ved denne ytre offerhandling har Jesus vist sitt offersinn, nemlig sin hengivenhet og lydighet mot Gud Fader helt til døden.

Apostlene skulde følge hans eksempel: velsigne brød og vin, derefter fremstille, gjennom deres forvandling til Kristi legem og blod, Herrens død og hans hengivenhet i Gud Faderens vilje og sluttelig meddele hans legem og blod til sig selv og til andre, og slik fremstille, opvekke og virkeliggjøre i sig selv og andre Jesu sinnelag og Jesu fullkomne underkastelse i Guds vilje.

Dette er den helt naturlige opfatning av Herrens

natverdhandling og av hans oppdrag til apostlene. Og når apostlens Paulus tilføier, efter det han har fått åpenbart av Kristus selv: «Så ofte som de eter dette brød og drikker denne kalk, forkynder de Herrens død til han kommer». (1 Kor. 11,26), så vil han med andre ord si: når de frembærer den hellige offerhandling, som Kristus selv har frembåret ved den siste natverd og eter hans offermåltid så fremstiller de Herrens død eller Herren i sin død helt til verdens ende. Slik er Kristi ord blitt forstått gjennom alle århundrer helt fra de første kristne tider av til det 16de århundres reformatorer, som var infisert av humanismen, begynte å fortolke dem efter sin egen personlige opfatning.

Med ordene: «Gjør dette til minne om mig», gav Kristus altså sine apostler i oppdrag å foreta en offerhandling som fremstiller hans død og derved selvfølgelig også hans sinnelag til alltid å ofre sig til sin himmelske Fader for på det vis også å skape i oss det samme offersinn, det samme sinnelag og den samme Gudhengivenhet som finnes i ham.

I det hellige messeoffer er derfor Kristus selv både prest og offergave. Apostlene og deres efterfølgere er kun den evige yppersteprests redskaper som handler på Kristi vegne og i Kristi navn, og det er i det hellige messeoffer at Kristus til alle tider utøver sitt presteembede: «Han har et uforgjengelig prestedømme, sier apostlen Paulus, fordi han blir til evig tid. Derfor kan han også til alle tider frelse dem som kommer til Gud ved ham, siden han alltid lever for å gå i forbønn for oss» (Heb. 7, 24—25).

Messeofferet er altså selve korsofferet som fortsettes på ublodig måte til tidenes ende. Det er gjennom messeofferet at vi stadig står i forbindelse med Frelserens store soningsoffer på Golgata. Ved brødets og vinens to forskjellige skikkelser, som symboliserer adskillelsen av legemet og blodet i Kristus, blir Jesu virkelige død, som på korset intraf som følge av blodets adskillelse fra legemet, anskuelig fremstillet eller efterlignet. Og Jesu offersinn eller sinnelag med hvilket han tilbyr sig til sin himmelske Fader i messeofferet er det samme som på korset.

*

Kan det, høitelskede i Herren, tenkes noget mere ophøiet enn denne hellige offerhandling? Guds sønn selv løfter sig ved prestens hender op til Guds trone, så vi i ham og ved ham kan love og prise Gud, takke ham for hans uendelige miskunn, frembære våre bønner og gi ham den rikeste og mest fullstendige fyldestgjøring for våre synder. Og tillike er

intet mere egnet til å skape i oss det samme sinnelag som var i Kristus Jesus enn nettopp denne intime deltagning i hans offerdød.

Ut fra denne tankegang kan vi forstå som en helt selvfølgelig ting kirkebudet som forplikter oss til å bivåne messeofferet på søndager og befalte festdager. Kirken går ut fra den grunnsetning at vi er forløst ved Jesu Kristi offerdød og at ingen kan bli frelst uten deltagning i denne offerdød. Men det kan ikke tenkes og det gis ingen intimere og fullkomnere deltagning i Jesu offerdød enn nettopp deltagningen i det hellige messeoffer med det rette offersinn og det rette sinnelag. Deltagningen i messeofferet får sin helt naturlige kroning i mottagningen av den hellige kommunion, av Jesu offermåltid, som innlemmer oss i Kristus, så det er ikke mere vi som lever, men Kristus som lever i oss.

Måtte vi alle forstå, høitelskede i Herren, hvad

messeofferet er og betyr for vårt evige liv, da vilde vi ikke føle søndagsbudet som en tvang, men som en helt naturlig ting og en hjertets trang, og da vilde vi også fra begynnelsen til enden innerlig ta del i den hellige handling og bli overveldet av dens skjønnhet og den nåderikdom vi der kan øse for vår sjel. Ja, dersom vi hadde den sterke, levende tro som griper hele mennesket, da vilde vi finne vår største glede og trøst i deltagningen i det hellige messeoffer. Der løfter Guds sønn hver dag sine hender, som naglene har gjennemboret, op til sin himmelske Fader i forbønn for oss. Og i disse hender kan vi legge al vår synd og skyld, alle våre offer og forsakelser, prøvelser og hjemsøkelse, al vår sjelelig og legemlig nød. Og han vil bære alt det hen til sin himmelske Fader og be ham, tilgi oss, gi oss kraft til å lide og stride, gi oss lys til alltid å gå den rette vei. (Fortsettes).

„Kunstens martyrium“.

Det nesten hundreårige franske tidsskrift «L'Illustration», hvis prestisje er almindelig kjent, har nettopp utgitt et spesialnummer som er viet ødeleggelsen av kunstverker i det røde Spania. Dets 40 sider inneholder fotografier av de gamle mestres arbeider, malerier av Van der Weyden og El Greco, skulpturer av Mena, alabasterklenodier fra det 14de århundrede, ting som ikke kan erstattes, alt ødelagt i dum, sekterisk fanatisme.

Tidsskriftet uttaler i forordet til fremstillingen av denne «kunstens martyrium» følgende:

Det dreier sig ikke her om lik som ligger strødd omkring eller om ruiner som er forårsaket ved bombardementer, men om kunstverker som ikke bare har tilhørt Spanias, men også hele verdens civilisasjon.

Disse arbeider er nesten alle av religiøs art, idet Spania i århundreder har vært dypt katolsk, og religionen har inspirert alle utslag av dets åndelige virke. Det er nettopp denne religiøse karakter som har ophisset vandalismens ødeleggelser mot disse kunstverker.

De bilder som vi reproduserer er utvalgt blandt over 500 fra 14 forskjellige provinser: Cadiz, Avila, Huelva, Badajoz, Cordoba, Guadalajara, Toledo, Malaga, Granada, Madrid, Vizcaya, Asturias, Santander og Sevilla, og fotografiene er tatt, efterat Francos tropper har tatt de respektive steder i besiddelse.

De ødeleggelser og profanasjoner, som kunstverkerne avgir rystende vidnesbyrd om, skyldes ikke krigsbegivenheter. Det er dessverre uundgåelig når en krig bryter løs, at dens ødeleggelser strekker sig videre enn egentlig tenkt. Bygnin-

ger kan bli bombardert og komme i brand — det kan være kirker og historiske monumenter —, og de rikdommer de inneholder av malerier, skulpturer og verdigjenstande deler deres skjebne. Men dette er ikke tilfelle med de kunstverker, som her er samlet sammen — de er så å si i sin helhet bragt i den tilstand de nu er ved direkte, systematiske beskadigelser uten noen som helst militær nødvendighet, langt borte fra krigssonen og for det meste på et tidspunkt, da regjeringen var fullstendig herre over vedkommende landsdel.

De republikanske ledere i Madrid, Valencia eller Barcelona kan vel si, at de ikke har villet dette, og at det er mot deres ønske, at enkelte individer utenfor deres kontroll har begått disse ubeskryvelige attentater. Dette er utvilsomt riktig, men de samme tilfeller har gjentatt sig for ofte og på altfor mange steder til, at der ikke skulde ha vært gått frem efter en bestemt plan. Vandalerne har ikke gitt efter for et pludseligt og ubevisst raseri. De har adlytt ordre fra de lokale sovjetkomiteer som hadde erstattet de lovlige myndigheter, og som adlød parolen fra høiere sted — ikke fra Madrid, Valencia eller Barcelona, men fra den internasjonale kommunistiske organisasjon.

Det er nok å se disse bildene av Kristus og Jomfru Maria med utstukne øine, alle disse malerier flenget av bajonetterne og de knuste skulpturer — uten at der på veggerne rundt dem er tegn til ødeleggelser — for å forstå, at dette er ikke krigens, men ene og alene revolusjonens verk. Målet har vært å ødelegge og utslette alt som hadde tradisjonell verdi, alt som har vidnet om nasjonal storhet

og kristen tro. Derfor har dette asiatiske hat til den gamle europeiske kultur spesielt kastet sig over kirkekunsten.

«L'Illustration»'s spesialnummer er et historisk dokument av rang.

Tre kanonisasjoner denne påske.

På påskedag — 17. april i år vil den Hl. Fader foreta kanoniseringen av Andreas Bobola, den polske jesuitt og martyr — Salvatore di Horta franciskansk lægbror, og Giovanni Leonardi, italienske prest og grunnlegger av «les clercs réguliers de la Mère de Dieu». Den 17. mars avholdes det «hemmelige konsistorium», hvor helgendekretet vil bli forelagt. Ennu samme dag avholdes det halvoffentlige konsistorium, hvor de fornødne formaliteter ordnes, og endelig sammenkalles det offentlige konsistorium 7. april hvori alle biskopper innenfor en radius av 100 mil fra Rom deltar. Påskedag avholdes en høitidelig messe i pavens nærvær i Peterskirken, celebrert antagelig av dekanen blandt kardinalene. Etterpå meddeler den Hl. Fader den apostoliske velsignelse fra St. Peterskirkens ytre loggia. Om aftenen illustreres kirkens facade og kuppel.

Til St. Olavs redaksjon.

Fra Overrabbiner Julius Samuel, Oslo.

Hr. redaktør!

I nr. 6 av Deres tidsskrift har De offentliggjort en artikkel «Det rumænske jødespørsmål», som tvinger mig til å komme med et tilsvarende svar. Selvom de politiske hendelser som danner bakgrunnen for Deres artikkel, heldigvis er en tilbakelagt episode — herr Octavian Goga hersket i 42 dager — er dog den omstendighet at en så tendensiøs artikkel som ovennevnte har kunnet finne innpass i et katolsk blad så alvorlig, at jeg for dets lesere som oppfatter sin religion som «kjærlighetens religion» vil komme med en konsentrert redegjørelse.

Det foreligger ingen grunn til å behandle den historiske fremstilling Deres hjemmelsmann har gitt inntil han kommer til det tidspunkt hvor det er kommet «fart i tingene». Men la oss se litt på «tallene». Karakteristisk er det eksempel med skjenkerettighetene. De vet å fortelle at «over 50 % har monopol på skjenkerettighetene og ødelegger befolkningen ved først å gi den utstrakt kreditt på alkohol og siden brutalt utnytte gjelden til å drive skyldnerne inn i den ytterste fattigdom». Godtar man Deres statistikk for den jødiske be-

folknings omfang og setter den på 800 000 sjeler, så betyr Deres påstand — hvis vi bare regner med 100 000 husholdninger, at over 50 000 jøder er innehavere for skjenkerettigheter og farer så ille frem som De forteller. Men her er De blitt et offer for en fantastisk og blamabel løgn. Sannheten taler anderledes.

Til regjeringen Gogas første handlinger hørte den proklamasjon at man vilde frata jødiske innehavere av skjenkerettigheter deres lisenser fordi de forgiftet folket med alkohol. Hele verden trodde nu, at alkoholbransjen utelukkende var i jødiske hender, for alkoholens virkninger er da uavhengig av skjenkerens religion. De invide viste det selvfølgelig bedre. Men parolen om den jødiske skjenker som forgifter folket, trekker. Så lot regjeringen gjennom direksjonen av statens monopoler — for alkohol er monopolartikkel — utarbeide en statistisk angående skjenkernes etniske opprinnelse og den viste til almen overraskelse, at skjenkernes antall i hele riket utgjør 39 450 og derav er bare 3 180 jøder. De andre etniske minoriteter er representert med et antall av 4000 lisenser.

Av avrundet 40 000 skjenkere er således bare litt over 3000 jøder. Deres andel i dette yrke overskrider jødernes prosentuale befolkningsandel ganske ubetydelig. Slagordet om den «jødiske» alkoholforgiftningsaksjon mot det rumenske folk kan ikke mere brukes når 12 ganger så mange kristelige skjenkere gjør nøyaktig det samme.

Hermed er en hovedsoile i den antisemitiske argumentasjon fullstendig brutt sammen. Forøvrig spør insiktsfulle rumenere: Hvis alkoholbransjen er en folkeforgiftende næring, hvorfor skal da bra rumenske bønder settes på jødernes skjenkeposisjoner hvor de dog er nødt til å gjøre nøyaktig det samme som de nevnte 3000 jøder?

De påstår, hr. redaktør, at jødernes posisjoner i Rumien er en fare for kristendommen, med andre ord, de som foretar «en effektiv nasjonal opprensning» og driver jødene fra sine posisjoner er dermed samtidig kristendommens beskyttere. — Har De hørt om den program som foregikk i Vijnita (Wiznitz) den 31. januar? Har de ugjerningsmenn, som herjet der og ikke sparte kvinner og barn, beskyttet kristendommen? — Vet De hvorledes det gikk i Cermanti? Her blev også kristne, som man anså for å være jøder, forulempet og da blev skandalen så stor at de militære myndigheter var nødt til å gripe inn. 130 Cuzister i Cernauti vil i nær fremtid bli stillet for militærretten med den tiltale å ha organisert utskielene og plyndringen av jødisk eiendom.

Er dette den effektive nasjonale opprensning De er så imponert over? —

Et meget høitstående kristelig blad «Der Christliche Ständestaat» i Wien skriver i nr. 7 (s. 146): Immer mehr zeigt sich die Tendenz, auf der Mythenstatt auf der politischen Meinungsbild-

ning aufzubauen», og kaller i samme forbindelse med det rumenske spørsmål antisemitismen for en negativ mythos. Det samme tidsskrift skriver (s. 151): «Er (Goga) war sich lediglich dessen bewast, dass man mit Schlagworten die niedrigsten Sinne der Masse um so leichter aufstacheln kann, je weiter man von den Kulturzentren des Westens entfernt ist und dass als zugkräftigste solcher Schlagworte «Der Jud ist schuld» angesprochen werden kann. Ein dürftiges Regierungsprogramm, im grunde genommen».

Herr Goga er forsvunnet. Ikke «Israel har seiret», som lyrikeren Goga teatralisk utropte, men «fornuften og retten», som det kristelige tidsskrift bekrefter. Den nye rumenske grunnlov stadfester den fullstendige likeberettigelse for alle rumenere uten hensyn til deres opprinnelse og religion. Religionsfriheten er sikret for alle.

De har, hr. redaktør, hjulpet til en mythosdannelse. Jeg stoler på Deres sans for rettferdighet og sannhet, idet jeg ber om spalteplass for dette innlegg.

Deres ærbødige
Julius Samuel

Rabbiner for Det Mosaiske Trossamfund.

Benediktinerinnekløstret i København.

Som man vil erindre av de meddelelser «St. Olav» tidligere har bragt er «Tilbedelsesklosteret» på Jagtveien i København blitt omlagt til Benediktinerkloster. Det var i 1936 at tre benediktinerinner fra Chiemsee ankom til klosteret, da bebodd av «søstre av den evige tilbedelsesorden» — en kongregasjon, stiftet 1807 av Catherina Sordini og med moderhus i Rom. Klosteret på Jagtveien blev opprettet av enkebaronesse van Wackern, i mange år dets priorinne under navnet moder Birgitte, og vigslet 1914 av biskop van Euch. Dets kirke er et av Danmarks skjønneste katolske gudshus ikke minst på grunn av sitt praktfulle «gylne alter» med 38 relieffer av den altfor tidlig avdøde unge katolske kunstner Christen Skikkild.

Efter i ca. 20 år å ha vært et rent kontemplativt ordensamfund er der som sagt i de senere år skjedd en omlegging som blev stadfestet høitidlig lørdag 24. oktober 1936 — dagen før Kristi-Kongefesten — da søstrene iført benediktinerinnenenes drakt tog plass i koret og utførte vesperen med pater Czernin som officiator. Den 7. oktober 1937 blev de to første novicer, en svensk konvertitt og en ung tysk pike ikledd og den 8. desember avla 14 søstre det evige løfte i St. Benediktsordenen og «Tilbedelsesklosteret» har dermed opphørt å eksistere — et benediktinerkloster er kommet istedet. Den nuværende priorinne er moder Margareta Hertel.

Som barn av Beuron og Frauenchiemsee har klosteret atter optatt den liturgiske lovsang til Gud, som siden reformasjonen ikke har lydt i Danmark. Ved bønn og offer ønsker det å opnå de nordiske lands tilbakekomst til Kirken — og om noen søker nærmere opplysninger har man anmodet oss om å meddele, at disse gis ved henvendelse til: Benediktinerinnekløstret — St. Kjeldsgade 1 — København Ø.

Søster M. Stanislawa.

Sr. M. Stanislawa, ved St. Elisabeths hospital i Tromsø, døde søndag Quinquagesima, den 27. febr. plutselig av hjertelammelse i Vaar Frue Kirke under høimessen mens sognepresten fra prekestolen leste hyrdebrevet. Sr. Stanislawa seg stille sammen på søstrenes benk, der var kun et par minutter innen det var slutt, men søstrenes prest P. Knuz som fra koret blev opmerksom på det, fikk dog gitt henne den siste salvelse. Den tilkalte overlege ved hospitalet kunne bare konstatere døden. Det er som en stille og hjertegripende symbolikk ved dette dødsfallet i kirken, — en søster som intet har i dette liv uten håp, tro og en brennende kjærlighet til Kristus, som lever hele sitt liv fra ungdommen av foran Tabernaklet for ham som der bor, — nu følger hun ham stille, enkelt og lydig når han kommer til offeralteret, følger ham til evighetens land.

Søster Stanislawa blev for siste gang ført til søstrenes kapell på hospitalet om morgenen kl. 6 torsdag 3. mars til sangmesse — som så ofte, ofte før. Båren blev fulgt til Vår Frue Kirke av P. Kunz, der celebrertes requiem-messen av mgr. Starke, med diakoner P. Büchelmeier og P. Kunz. Kirken var fyllt av mennesker som vilde vise den døde søster den siste ære, og de gjenlevende søstre sin deltagelse. Det blev en sjelden høitidelighet, enn mere ved Prefektens enkle og gripende ord. Overlæge C. Meyer m/ frue og fylkeslæge B. Dybwad-Holmboe m/ frue samt noen andre innbudte bivånet messen, hvorefter Sr. Stanislawa blev stedt til hvile på vår lille kirkegård, blandt bjerkene, under det store hvite korset, høit over byen.

I Konitz i Westpreussen blev hun født, den 7/11 1879, innkledd i Neihse i Schlesien 21/4 1902, og avla sitt første løfte i Breslau 4/8 1904, men kom til Norge alt i 1903, hvor hun var i Oslo til hun i 1917 kom til Trondheim. 11 år efter til Harstad, hvor hun en kort tid var priorinne, til hun kom til St. Elisabeth i Tromsø 8. august 1931. De siste år led hun av hjertesvakhet, hvad der så feldte henne, stille som hun levet. Requiescat in in pace!

K. Krane.

Katolsk kirkekoncert i Oslo?

Berlinerdomkoret, som den 27. d.m. skal medvirke ved vigslingen av den nye store kirke, redemptoristpatrene har bygget på Amager ved Kjøbenhavn, og som skal synges såvel i dansk som svensk kringkasting, har uttalt ønske om å få gi en konsert i kirken her i Oslo. Det vil da også kunde synges i kringkastingen her i Norge.

Det arbeides med å få istand en ordning. Da det dreier sig om et blandet kor på ca. 30 medlemmer er det ingen lett sak. Skulde det la sig ordne vil man på forhånd opfordre alle Oslos katolikker til å gå varmt inn for konserten. Den vil sikkert bli en oplevelse! Under de små forhold her hjemme hvad katolsk kirkemusikk angår er det jo uhyre sjelden vi kan få anledning til å høre et virkelig førsteangs kirkekor på over 30 velskolerte stemmer under ledelse av dr. Wilhelm Schosland, den kjendte Berlinerdirigent.

Håb.

Bibelen i alle katolske hjem.

P. U.	kr. 50.00
Før inkommet	« 2538.10
Ialt kr. 2588.10	

Utdannelsesfondet kaller.

Under ovenstående parole har vi her i Oslo i uken som gikk feiret en rekke festdager idet vi har vært buden til gjilde med Per Gynt.

Bare selve innbydelsen hensatte oss straks i eventyrstemning, og med spendt forventning imoteså vi dagen da vi skulde dra til gjestebud.

Vi er vel alle enige om at våre dristigste forventninger er blitt overtrufne. Vi følte det med det samme tepet gikk op for første scene, og vi blev innført i det Gyntske miljø, fjeldgården langt oppe i dalen.

På tunet var ungdommen samlet i sine stilrene, festlige bunader med søljer og ringer og med spennesko på — et betagende vakkert syn!

Det lot til at innbydelsene var gått både vidt og bredt, for draktene stammet fra alle landets kanter. Fra Hardanger var hun, som sang solefallsangen slik at ekkoet svarte fra Sunnmøre og Romerike, fra Østfold og Trondelag. «Da kanskje skjønner du landet best» tonet tilbake mot henne fra alle dalfører.

Vel var det gjestebud, og hus og tun var fullt av glade gjester, men gildet varte jo i 4 dager, og innimellem fikk vi også et glytt av dagliglivet, slik som det artet sig mellom mor Ase og Per. Dog, det skulde såvist ikke falle noen grå hverdag over samværet mellom de to, dertil spandt han formange regler for mor sin, han Per: — både fra virkeligheten og fra fantasiens landområder. Og mor

Ase — var hun istand til å motstå ham, den strålende reglesmeden? Hvor meget du enn skjeldte og smeldte måtte du nok gledes om enn du ei vilde, du vidunderlige mor — men undskyld: håpløse pedagog.

Det var fest over hver eneste scene. Med liv og lyst gikk alle op i sine oppgaver. Man glemte at det var diletantkomedie — ja hvad bedre var — man glemte at det var komedie. Vi var jo med til gjilde allesammen.

Kjeggemesteren passet sin dont upåklagelig. Og lensmannen fornøktet sig ikke. Orden og styr holdt han i gjestebudsgården.

Hvor gledet ikke barna oss med sin dans og sit felespill! Taktfast og sikkert tråtte han hallingen, han veslefar og hallingkastet spendte han som den sprekeste fjellbonde.

Og sigoinersken Anitra! Hvordan hadde hun, en fremmed fugl fra steppelandet langt ute i den vide verden, forvillet sig hitop i et norsk bondebryllup, langt oppe i dalene? Var det enn ikke springer eller halling hun danset, så kunde hun sin dans. Et strålende intermesso var det.

Det er så mangt å minnes: Solveig, som rett og slett var Solveig, vettskremt av villskapen som hun aldrig hadde møtt for — men mild og tillidsfull med det samme han slo om og bad. «Dans med mig Solveig!» En helt betagende liten scene.

Og Ase først og sist i stadig skiftende omslag — fra beundring og tillid til hån og usigelig forakt — og iltert sinne. Brud og brudgom — og fjellgjenten, som sang så varmt og vakkert de gamle folkeviser, til kveldens utrettelige og forståelsesfulle musikkassistents akkompagnement, står alle for oss, sammen med de unge glade gjester. Men han som skapte rammen om det hele, de skjønne dekorasjoner som gjorde illusjonen levende, Hermann Bongart, han skal ha en særskilt takk for det skjønnhetsinntrykk vi mottok.

Kort å berette, det hele var en prestasjon av virkelig kunstnerisk værd, som lå heit over hvad man i almindelighet får se av diletantkomedie.

Men ennå var det noen som bidrog — og ikke minst — til festens suksess, og det er de gode feer som slog sig ned i kjøkkenet og tok hånd om de materielle værdier, — som sørget for at pølsene var varme og blev servert med heilnorske lefser og lomper. At is og kaffe hadde den rette temperatur, som det sig her og bør, når brudefølget toget ned i salen med kjeggemesteren i spissen.

Da den værste hunger var stillet tok man sig efter gammel sed og skikk en tur på staburet for å se på husets matforråd. Med utsikten til å kunne føre med sig hjem til eget fadebur en smørbutt, et fenalår, en skinke e.l. og med det gode formål for øie kan det vel hende at kionene kom til å trille litt fortere enn beregnet. Summa summarum blev altså en strålende suksess.

Sikkert er alle gjester med på en hjertelig takk for en uforglemmelig fest! Men da må takken i første rekke nå henne som har skapt det hele, både den litterære bearbeidelse og den sceniske fremførelse, hun som i uker og måneder har ledet øvelser og prøver med usvikelig tålmodighet og uopsittelig humor — til det blev et lite messerværk. Sikkert er det, at dette ved siden av å ha skaffet et pent tilskudd til utdannelsesfondet, også har

skapt værdier, som kanskje vil få ennu større betydning for ungdommen.

Takk fru instruktør! Og takk for sist til alle!

S. Ø.

I forbindelse med dette har vi den glede å kunne meddele at nettoutbyttet av «til gilde med Peer Gynt» er

kr. 404.84

som er oversendt styret for N.K.K.F. Vi gjentar vår takk til alle som har hjulpet oss til dette gode resultat og håper de vil bevare oss i vennlig erindring til neste gang — — —

Søster Hulda

50 års jubileum.

Den 12. mars feirer søster Hulda — f. von Klin-ski — i St. Elisabethhospitalet, Trondheim, sitt 50 års jubileum som ordenssøster. Etter å ha avlagt sine løfter i «de grå søstre»s moderhus i Breslau virket hun 7 år i Hamburg og derefter 14 år i Stockholm. For 29 år siden kom hun til Norge, hvor hun hele tiden siden har vært stasjonert ved St. Elisabeth-hospitalet i Trondheim.

Søster Hulda har alltid utført sine plikter som ordenssøster og sykepleierske på en mønstergyldig måte og alle er blitt glad i henne, som har vært i berøring med henne — i første rekke selvfølgelig de mange patienter hun har pleiet og som ofte senere har gitt uttrykk for den takknemlighet de føler mot henne. Og ennu kan hun tross sine 77 år røkte sitt hverv som sykepleierske — ennu holder hun regelmessig nattevakt, minst en gang ukentlig. Men dermed er ikke hennes arbeidskraft uttømt — foruten å være en omsorgsfull og pliktro sakristansøster ved hospitalets kapell er hun ennu i stand til å utføre vakre håndarbeider, og man ser henne aldri ledig tross man skulde tro at de mange år dog til tider vilde føles som en hemning og kreve å bli tatt hensyn til.

Søster Huldass sinnelag kommer vakkert og godt til orde i det ønske hun har for sin jubileumsdag: at alle de som vil ære og glede henne vil minnes henne i sin bønn, og at alle de skriftefedre og sjellesørgere, hun har hatt i årenes løp, vil skjenke henne et særlig memento i den hl. messe.

Dette hennes ønske skal vi opfylle med glede. Og så ønsker vi søster Hulda ad multos annos —

G. G.

Et anonymt spørsmål.

Den anonyme innsender av et spørsmål til dette blads redaksjon bedes sende det til redaktøren, mgr. Irgens, personlig samt opgi navn og adresse. Vedkommende vil da kunne påregne direkte svar, men spørsmålet egner sig ikke til behandling i bladet, som dessuten av prinsipp ikke opptar eller besvarer anonyme henvendelser.

Herhjemme.

Oslo. St. Halvardslaget hadde søndag den 6. mars en av sine hyggelige familieaftener. Aftenens foredragsholder, monsignore Irgens, holdt et meget interessant foredrag med lysbilleder om prestevielsen, et foredrag som i høi grad fængslet de mange tilhørere som var møtt frem. Efter at formannen i hjertelige ord hadde takket foredragsholderen gikk man over til den gemytlige del med kaffe og underholdning. En svensk herre, som var på besøk, var så elskverdig å underholde oss med nogen vakre sange som blev mottatt med stormende begeistring. Det klangfulle svenske sprog er jo også behagelig å høre. Den fremmøtte ungdom skaffet også liv i leiren med sine muntre sange og gode humør, og den gode ånd og tone som alltid råder i St. Halvard, gjorde aftenen til en suksess.

A. O.

Stabekk. Stabekk ledd av St. Olavs Forbund hadde torsdag 3. ds. sitt månedlige foredrag. Aftenens foredragsholder var dominikanerpater Le Breton, som holdt et interessant foredrag om den hl. Fransiskus Xaverius.

Fransiskus Xaverius tilhørte en kjent politisk, men samtidig religiøs familie; han var selv meget begavet og energisk og studerte filosofi og teologi. Han blev i Paris kjent med den hl. Ignatius av Loyola, som vant ham for det sanne ideal, og han blev en av de første medlemmer av Jesuiterordenen. Han blev sendt som misjonær til Indien, og virket også i Japan og Kina med stort held. Få helgener har været gjenstand for så stor hyldelse som den hl. Fransiskus Xaverius, både i livet og efter døden. Han regnes for det katolske misjonsarbeides vernehelgen.

B. S.

— og derute.

LOURDES. Som efterfølger av den tidligere biskop av Lourdes og Tarbes kardinal Gerlier, som er blitt erkebiskop av Lyon, er utnevnt biskopen av Langres, mgr. Choquet. Han er født 1878.

BUDAPEST. De forskjellige utvalg arbeider nu av full kraft på å løse de mange oppgaver, som den eukaristiske kongress frembyr. Arbeidet skrider fort frem — såvel det monumentale kongressalter som de mange tribuner er omtrent ferdige. Baldakinen over altret er en kopi av Berninis berømte alter i Peterskirken og det ligger slik til at 250—280 000 kongressdeltagere med letthet kan samles om det. Det er reist på «Heldenplatz» — men et annet centrum for festlighetene blir den veldige «industrihall», som rummer 20 000 mennesker. Podiet gir plass for orkester og kor i et antall av 700 personer. Foran parlamentsbygningen er der likeledes reist et alter, hvor den Hl. Stefans hånd, Ungarns berømte autentiske relikvie, vil bli utstillet i sitt skrin av gull og krystall.

Over 350 høittalere vil formidle talene så alle vil kunne høre dem.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri.
(Inneh. Alf & Johs. Grønli).